

bogs principielle Stilling og Betydning til Oplysning om juridiske, administrative og kommercielle Forhold i en senmiddelalderlig Skaanestad, medens Stadsarkivaren i Malmø Leif Ljungberg skildrer Originalens Historie og giver en fyldig Udsigt over Indholdet med Angivelse af, hvor de deri indførte Breve er trykt. Med en vis Tilfredshed kan man fra dansk Side konstatere, hvor stor en Del af dette Brevmateriale for første Gang er fremdraget af Udgivere som Langebek, J. L. A. Kolderup-Rosenvinge, Camillus Nyrop og William Christensen. Bjørn Kornerup.

Dr. Heinz Lehmann: *Die deutsche Kanzlei zu Kopenhagen als Vorkämpferin für den Absolutismus in Dänemark und als Verwaltungszweig innerhalb des dänischen Verwaltungssystems bis 1676* (Disp. Hamburg 1936) giver ikke den stærkt tiltrængte, arkivalsk dokumenterede Fremstilling af Tysk Kancelli's Historie i ældre Tid. En saadan kan vel heller næppe ventes af et mindre Arbejde som det foreliggende, saa meget mindre som Forfatteren ikke blot har villet skildre Kancelliets administrative, men ogsaa dets politiske Betydning. Grundlaget er da i alt væsentligt den trykte Litteratur, hvis Forfattere iøvrigt kunde have været citeret med større Omhu. I. A. Fridericias Navn er saaledes konsekvent stavet galt, og Niels Slange er i Tjitteraturfortegnelsen opført som Forfatter til »Christian IV's Skib paa Skanderborg Sø«.

Det er ikke uden Interesse at følge Skildringen af Tyske Kancelli som »Vorkämpferin für den Absolutismus in Dänemark«, selv om Linien bliver trukket lovlig haardt op, saa at det i Virkeligheden snarere bliver de tyske saavel adelige som lærde Raadgiveres Indsats gennem Tiderne, der skildres, end Kancelliets. Værre er det, at Fremstillingen af Kancelliet som Forvaltningsinstitution lider af utilstedelige Mangler. Med nogen Overraskelse læser man (S. 25), at Rentekammerets jyske Sager sorterede under Tyske Kancelli, samt (S. 24) at det samlede kongerigske Kirkevæsen saavel som Hertugdømmernes efter Reformationen henlagdes hertil. En Undtagelse dannede kun det under Ribe (sic) Stift hørende Als med Ærø. Ribe Stift maa altsaa ogsaa formodes at have været unddraget Tyske Kancelli's Almagt. Til sin Lettelse erfarer man dog (S. 53), at Kirkevæsenet — tilligemed Militær- og Bjergværksvæsen — ved Enevældens Indførelse havde vundet saa meget i Danskhed, at det nu med Rimelighed kunde udskilles fra Tyske Kancelli!

Johanne Skovgaard.